Türkiye Biyoetik Dergisi, 2017
Vol. 4, No. 3, 106-107

Editörden

Editorial

N. Yasemin YALIM[a]

Türkiye Biyoetik Dergisi (TJOB)'un 4. Cilt 3. Sayısı (2017 Yılı Güz Sayısı) ile sizlere merhaba diyoruz. Bu sayımızda yine biyoetiğin farklı alanlarını kapsayan geniş bir konu yelpazesinde çalışmalar bulunuyor. Ancak görünen o ki biyoetik alanındaki akademik çalışmalar henüz ülkemizde ortaya çıkan, biyoetik disiplininin konu alanına giren ve bu alanda uzman olanların ilgisine muhtaç olayları izlemekte ve zamanında tepki vermekte yetersiz kalıyor. Dicle Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde HIV(+) bir gebenin sezaryenle doğum yaptırılması sırasında yaşanan bir dizi sorun, basına yansımasına karşın henüz alanyazınımıza yansımadı; bu konuda meslektaşlarımızın görüşlerini merakla bekliyoruz. Eskişehir'in en verimli tarım topraklarını barındıran Alpu Ovası'na yapılması planlanan termik santralin durdurulması konusunda açılan kampanyalara biyoetik alanından gelecek akademik destek de önemli bir katkı olacaktır. Bu konunun da alanımızın ilgisine ihtiyaç duyduğu açıktır. Öte yandan, Türk Tabipleri Birliği tarafından savaşın bir halk sağlığı sorunu olduğu konusunda yapılan açıklama ardından gelişen tepki ve karşı tepkiler de bir etik analizi hak ediyor. Bu konunun da alanımızın uzmanları tarafından ele alınıp akademik çalışmalarla değerlendirilmesini bekliyoruz. Biyoetik disiplininin teorik çerçevesi ve olgu düzeyindeki çalışmalarının akademik önemine inanmakla birlikte, olaylar bağlamında ortaya çıkan ve yaşamda karşılık bulan değer sorunlarına duyarsız kalınmasının bir eksiklik olduğu kanısındayım. Akademik dünyanın eğitim vermek ve araştırma yapmak yanında, topluma hizmet sunmak gibi bir ödevi de olduğunu biliyoruz. Biyoetik alanında çalışanların bu açıdan yapabileceklerinin başında, olayların değersel analizlerini topluma sunmak, farklı yaklaşımların argümanlarını toplum nezdinde tartışarak kamuoyunun doğru değerlendirmeler yapmasına katkıda bulunmak geliyor olmalı. Bu ödevin ihmal edilmesi; alanımızın toplumla olan bağını zayıflatmanın yanında, gerek kamuoyu gerekse öteki akademik alanlar nezdindeki statüsünü de tehdit edecektir.

Bu sayıda yayınlanan araştırmaya dayalı makalelerden ilki, tarım alanlarındaki böcek çeşitliliğini tehdit eden uygulamaların ele alındığı bir saha çalışması. Tarım ve gıda etiğinin önemli konularından biri olan biyoçeşitliliğin anlamı ve korunması bağlamında yer verdiğimiz bu çalışmanın, biyoetik disiplininin yeni gelişmekte olan bu alanında çalışan akademisyenleri yüreklendirmesini ve başta çevre etiği olmak üzere araştırmalara ivme kazandırmasını umuyoruz. İkinci özgün makale ise, farklı kurgusal metinlerde öjeni kavramının görünümlerinin izini süren bir anlatısal etik analiz çalışması. Alanyazınımızda az sayıda örneği olan bu etik uslamlama yöntemine başarılı bir örnek oluşturması açısından da önemli olan çalışmanın, özellikle bu yöntemi kullanmak isteyenler için yol gösterici olacağı kanısındayım. Ayrıca çağımızın bilimsel araştırma etkinliklerinin önemli bir bölümünün öjenik alt okumaları da olan konulara ayrıldığı düşünülecek olursa, çok geç olmadan öjeni konusunda derinlikli çalışmalar yapmanın ve olguyu değersel yapısı açısından derinlemesine kavramanın gereği kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkıyor.

İki yıl önce yitirdiğimiz, biyoetik alanının Türkiye'deki kurucusu Prof. Dr. Yaman ÖRS'ün bilimsel felsefe ışığında etiğe bakışını ele alan çalışma, bu sayıda yer alan üçüncü özgün makaleyi oluşturuyor. Bu vesileyle hem Hocamızı bir kez daha rahmetle anıyor hem de etik alanına yaptığı akademik katkıların daha iyi anlaşılması ve bu alanda çalışan, eğitim alan yeni kuşaklarla buluşturulması için etkili bir adım daha atmış oluyoruz.

Önceki iki sayımızda yayınladığımız gibi bu sayıda da okuyucularımızın tartışmasına ve yorumlarına açık bir vaka yer alıyor. Vaka üzerindeki etik değerlendirme ve yorumlarınızı bir sonraki sayıda yer almak üzere

[a]Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi ve Türkiye Biyoetik Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

© 2017, Türkiye Biyoetik Derneği *Turkish Bioethics Association*

bizlerle paylaşmanızı diliyoruz. Öğrencinin Sesi bu kez hayvanat bahçelerinin ortaya çıkardığı değer sorunlarını sorgulayan bir yazıya evsahipliği yapıyor. Öğrencilerin dergimize gösterdikleri ilgiden ve bizlerle paylaştıkları yüksek nitelikli çalışmalarından duyduğumuz memnuniyeti burada bir kez daha dile getirmek isterim.

Dergimizin yayın politikasına ilişkin bir öneriyi ve yeni bir uygulamayı burada bilginize sunuyoruz. Birçok ülkede bilimsel araştırmalar ve akademik çalışmalar henüz tamamlanmadan, bazen planlanma aşamasında, bazen de daha sonraki bir sürecinde yayın yoluyla o alanın ilgililerinin görüş ve önerilerine sunulmaktadır. Ülkemizde böyle bir uygulamanın ne ölçüde benimseneceğini ve gerçekleştirilebileceğini tam olarak kestirememekle birlikte TJOB'un sayfalarını, arzu edenlerin bu türden yayınlarına açmış bulunuyoruz. Bu makale önsunumlarını ayrı bir başlık altında yayınlamayı planlıyoruz ve eğer ileriki aşamada etkili bir akademik iletişim kanalı oluşursa bu bölümü derginin sabit bölümlerinden biri haline getirebilmeyi umuyoruz.

Yeni bir akademik döneme başlarken, biyoetik alanının kapsamlı çalışmalarla gelişmesini sürdürmesinin ve canlılık bilimlerinde etik değer bilincinin yerleşmesine katkıda bulunmasının öneminin altını çizmek istiyorum. TJOB'un 2017 yılı üçüncü sayısını bu duygu ve düşüncelerle ve her zamanki gibi iyi okumalar dileklerimle ilginize ve bilginize sunuyorum.

© 2017, Türkiye Biyoetik Derneği *Turkish Bioethics Association*